

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות השי"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

שימוש בדלתות המונחות בחלל הפתח

(ק"א א') **משנה:** הדלת שבמוקצה (רחבה שאחורי הבית⁴), וחדקים שבפרצה (חבילות קוצים שהתקנים לסתימת פירצה), ומחצלות (קנים), אין נועלין בהן (כיון שאינם קבועים שם, מיחזי כבונה), אלא אם כן גבוהים מן הארץ.

ורמינהו: דלת הנגררת, ומחצלת הנגררת, וקנקן הנגרר (כלי לאחיזת המחרישה ששימש גם כסתימה במקום דלת), בזמן שקשורין ותלויין (שאינם מונחים לגמרי על הקרקע) נועלין בהן בשבת, ואין צריך לומר ביום טוב (ואפילו נגררת. הרי שאין צריך שיהו גבוהים מן הארץ)!

(ומתוך) (4) אמר אביי: (הברייתא) בשיש להם ציר (ויש היכר שדלת גמורה היא, והרי היא קשורה ותלויה ואינו נראה כבונה). (2) רבא אמר: בשהיה להן ציר (אע"פ שעכשיו אין להם, יש היכר).

תני רבי חייא: דלת אלמנה (מתיקוניה) הנגררת אין נועלין בה.

(ומברר) היכי דמי דלת אלמנה?

איכא דאמרי: דחד שיפא (עשויה מקרש אחד, שנראה כבונה).

ואיכא דאמרי: דלית ליה גשמה (אסקופה, שמוכיח עליה שהיא כלי המוכן לנעילה²).

שיטות הראשונים

דלת שבמוקצה: שיטת רש"י ותוספות דלאו דווקא נקט מוקצה, אלא בכל דלת שאינה קבועה איירי (אפילו דלת בבית שנכנסים בה תדיר)⁴. **והראב"ד**, חילק בין דלת שנכנסים בה תדיר (שאז אע"פ שאינה גבוהה מן הארץ נועלים בה), לבין דלת שבמוקצה שאינה עשויה לפתוח אלא לזמנים רחוקים⁵. וכן היא שיטת הרי"ף (ראה להלן) **והרמב"ם**⁶. וכן פסק השו"ע⁷.

¹ לרש"י הדגש הוא על כך שאינה קבועה (ואז אסורה אפילו אם היא בפתח שעשוי לכניסה ויציאה תדיר). ולר"ף וסיעתו, הדגש הוא שבמוקצה אין נכנסים תדיר. וראה להלן.

² ר"ף ורמב"ם. ורש"י כתב שאין לה בריחים המחברים אותה.

³ מימרא דרב יהודה: האי מדורתא ממעלה למטה שרי (ביום טוב, דאין זה בנין אהלים). ממטה למעלה, אסיר. וכן ביעתא, וכן קידרא, וכן פוריא, וכן חביאתא, ושיטות הראשונים שעליה, ופסיקת ההלכה, התבארו ב"נתיבי הלכה" על מסכת ביצה, ל"ב ב'. כפי שהשמיטה הרי"ף ורא"ש כאן, והביאוה שם. וכן ברמב"ם הובאה בהלכות שבייתת יום טוב (ד, יד-טו).

⁴ והחילוק אינו בין מקום שעשוי לכניסה תדיר או לא, אלא בין דלת קבועה או לא. ע"פ ביאור הגר"א (אנ"ח שיגד). וז"ל רש"י: הדלת שבמוקצה - רחבה שאחורי הבתים. ומשום הכי נקט לה, משום שאין משתמשין בה תדיר, ואין בעל הבית חושש לעשות לה דלת תלויה כראוי וקבועה אלא זקופה כנגד הפתח, וכשהוא פותח מטילה לארץ. ויש שתלויות אבל נגררות לארץ. עכ"ל. וכן ביאר הב"י, דלדבריו, הוא הדין כל דלת שאינה קבועה, אפילו בבית - שנכנסים בה תדיר - בעינן שתהא גבוהה מן הארץ. אלא דנקט מוקצה משום דאורחא בהכי.

⁵ הו"ד ברא"ש (סי' טו), וז"ל **הראב"ד**: אי קשה לך כיון דקי"ל כרבי יהודה (להלן ק"ב א', בנגר הנגרה, ובעינן קשור ולא בעינן שיהיה תלוי) וכרשב"ג דאמר (שבת קכ"ו א') מוסיף אהל עראי מותר, הא אמר לעיל במתניתין הדלת שבמוקצה וחדקים שבפרצה ומחצלת אין נועלין בשבת אלא א"כ גבוהין מן הארץ, ואסרי ליה משום בנין, והלא תוספת אהל עראי הוא, שהרי הדלת עשוי הוא לפתוח ולסגור! התם כיון שדלת של מוקצה הוא ושל פרצה, לאו תוספת אהל עראי הוא אלא קבע, שאין עשוי לפתוח אלא לזמנים רחוקים, לפי שאין דרך כניסתו ויציאתו עליהם. ואם היה בפתח קבוע ליכנס ולצאת דרך שם, אף על פי שאין גבוהין מן הארץ נועלין בהן.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

דלת שהיה לה ציר: פסקו רמב"ם וריא"ז כרבא, שאם היה בהם שום תיקון כעין דלת, כגון שהיה ציר דלת, אף על פי שעכשיו אין להם ציר, נועלין בהן בשבת, ואף על פי שאינן תלויין באויר אלא הן נגררין בארץ, ובלבד שיהו קשורין שם. וכן פסק השו"ע⁸.

דלת אלמנה הנגררת: לפי גירסתנו (והיא גירסת תוספות) דלת אלמנה הנגררת, אין נועלין בה. וכתבו בשם ר"י דאיירי כשיש להן ציר⁹. והרי"ף גרס: דלת אלמנה שאינה נגררת. ורצה לומר, אפילו אינה קשורה כלל¹⁰. והרי"ף לשיטתו, שמפרש דוקא ברחבה שהוא מוקצה (שאינן נכנסים בה). אבל בדלת שנכנסים ויוצאים תדיר, שרי לנעול. ואפילו אינה קשורה כלל מותר. ודווקא דלת שהיא אלמנה אסור לנעול¹².

דלת אלמנה, אין נועלין בה: מבאר בגמרא, או שהכוונה לחד שיפא (שעשויה לוח אחד), או לגשמה (אסקופה תחתונה). ופסק הרמב"ם כשני הלשונות להקל, דלעולם נועלין בה, עד שיהו בה תרתי לריעותא: דחד שיפא ולית לה גשמה. וטעמו, משום דכיון דלא מיתסר אלא מדרבנן משום דמיחזי כבונה, נקטינן לקולא¹³. והטור פסק כשני הלשונות להחמיר (שאם מתקיים אחד התנאים אסור לנעול בה, אפילו יש לה ציר). וכן פסק השו"ע¹⁴.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות שבת, סימן שיג)

ג. רחבה שאחורי הבתים, שאין נכנסים ויוצאים בה תדיר, אם עשה דלת לפתחה או שתולה בה מחצלת של קנים, וכן פרצה שגדרה בקוצים כעין דלת, אם יש להם ציר (פי' ציר נוקבין הדלת וקובעים בו עץ חד כדי להכניסו באדן לכאן ולכאן).

עכ"ל. והר"ה כתב משום כך, דלית הלכתא כהני מתנייתא דבעו קשורים ותלויים (דתניא דלת הנגררת והמחצלת הנגררת וקנקן הנגרה, בזמן שקשורין ותלויין נועלין בהן וכו'), ולא כתנא דמתניתין דבעי גבוהין מן הארץ. והרא"ש דחה דבריו.

⁶ ע"פ ביאור הגר"א (או"ח שיג,ד). וראה משנ"ב ושער הציון (שם).

⁷ או"ח שיג,ג.

⁸ או"ח שיג,ג. מקורות - רמב"ם (הל' שבת כו,ח). ריא"ז (הלכה ה, סעי' א).

⁹ דאי אין להן ציר, מאי איריא דלת אלמנה, אפילו דלת אחרינא נמי (אסור, כדין כל דלת שבמוקצה). והרשב"א (ד"ה דלת אלמנה) תמה מדוע לא יועיל ציר בדלת אלמנה, ומה בכך שאין לה תיקוני דלת, והרי אפילו קנקן ומחצלת הנגררים שאינם דלת כלל מועיל בהם ציר! עיי"ש.

¹⁰ כמש"כ הרי"ף בסוף דבריו "וכשפותחין שומטין אותה, ועוקרין אותה". ולפיו, עדיין נשארה קושיית תוספות, דבאינה קשורה אין נועלין בה גם באינה דלת אלמנה כדין כל דלת שבמוקצה. ואין לתרץ כתוספות דמיירי ביש לה ציר, דציר לא מהני בכי האי גוונא (שאינה קשורה כלל. דציר מהני רק במקום שקשור אלא שאינה גבוה. אבל באינו קשור כלל, לא מהני). ביאור הגר"א (או"ח שיג,ד, ס"ק כא).

¹¹ וכן מוכח ממה שכתב הרמב"ם "רמב"ם (הל' שבת כו,ט): דלת שיהא לוח אֶחָד, שְׁשׁוּמְטִין אוֹתָהּ וְנוֹעְלִין בָּהּ...". דאיירי באינה קשורה כלל. וכדעת הרי"ף. והיינו משום שבדלת אלמנה לא איירי בדלת שבמוקצה, אלא במקום שרגילים לצאת תדיר. על פי ביאור הגר"א (או"ח שיג,ד, סק"כא).

¹² כן ביאר הגר"א (וראה נשמת אדם, ח"ב כלל לט, ס"ק א, שחלק עליו). וכתב בשער הציון (שיג,ד, ס"ק כג): ומשמע לפי זה, דבקשורה, אף בדלת אלמנה שרי. אך לפי גרסתנו דגרסי דלת הנגררת, והיינו בקשורה, ואפ"ה אסור, א"כ אפשר דאף בעשויה לכניסה וציאה תדיר, גם כן אסור בדלת אלמנה. עכ"ל.

¹³ ומיהו הא דשרי הרמב"ם לנעול בה, היינו באינו מכניס ציר למקומו. דאילו מכניס ציר למקומו, אפילו בתריסי שידה תיבה ומגדל שהם מיטלטלים אסור, כדאמרין בפרק קמא דביצה גבי תריסי חנויות. ב"י.

¹⁴ או"ח שיג,ד. מקורות - רמב"ם (הל' שבת כו,ט).

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

בעזרה ש"ת
ב כסלו תשפ"א
מסכת: עירובין | פרק: י | דף: ק"א

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

או אפלו אין להם עתה ציר אלא שהיה להם ציר, נועלים בהם אפלו הם נגררים בארץ רק שקשרם ותלאם לנעל בהם; ולא חשוב כבונה, שנפר בהם שהוא דלת פיון שהיה להם ציר. הגה: וכל שכן אם יש להם ציר עדן; ובלבד שלא יחזיר הציר למקומו, כדרך שיתבאר לקמן סי' תקי"ט (בית יוסף). אבל אם אין להם ציר ולא היה להם ציר, אין נועלים בהם אלא אם כן היו גבוהים מן הארץ; ופתיח העשוי לכניסה ויציאה תדיר נועלים בו, אפלו לא היה לו ציר מעולם והוא נגרר. ד. דלת העשוי מלוח אחד או שאין לה אסקפה התחתונה, וכשפותחים שומטין אותה ועוקרים אותה, אין נועלים בה אפלו יש לה ציר.

הגה: אבל דלת העשויה מקרשים הרבה, שרי אף על פי ששומטים אותה כשפותחה, אם יש לה אסקפה; והוא הדין במקום שנועלים בקרשים הרבה ויש חקיקה למעלה ולמטה שמכניסים בהם הקרשים, שדינם כדלת הואיל ואינן לוח אחד בכל הדלת (בית יוסף).

עמידה ברשות אחת ופתיחת דלת מרשות אחרת

(ק"א א') **משנה:** (1) לא יעמוד אדם ברשות היחיד, (וייטול מפתח המונח ברשות הרבים) ויפתח ברשות הרבים (אף על פי שאין ממקום המפתח לפתח ארבע אמות, גזירה שמא יכניס המפתח אצלו). ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד. אלא אם כן עשה מחיצה גבוה עשרה טפחים (במקרה השני, שאז גם מקום עמידתו רשות היחיד). דברי רבי מאיר.

(המשך משנה): (2) אמרו לו: מעשה בשוק של פטמים (קצבים) שהיה בירושלים שהיו נועלין⁴⁵, ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח (שהוא רשות היחיד). רבי יוסי אומר: שוק של צמרים (מוכרי צמר) היה⁴⁶.

(ומקשה) ורבנן, אמר רבי מאיר רשות הרבים, ומהדרו אינהו כרמלית (דהא ירושלים כולה כרמלית היא)?! דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: ירושלים, אלמלא דלתותיה ננעלות בלילה, חייבין עליה משום רשות הרבים⁴⁷!

(ומתיר) רבא אמר: סיפא אתאן לשערי גינה (שהיא כרמלית, דהוא יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה), והכי קאמר: וכן לא יעמוד ברשות היחיד ויפתח בכרמלית, בכרמלית ויפתח ברשות היחיד, אלא אם כן עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי רבי מאיר. אמרו לו: מעשה בשוק של פטמים שהיה בירושלים, שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח.

שיטות הראשונים

ורבנן, אמר רבי מאיר רשות הרבים, ומהדרו אינהו כרמלית: דעת קצת גאונים שאין רה"ר מתערבת בשום עניין. ואף בדלתות ננעלות, אף שאינו רה"ר גמורה אבל מכל מקום יש בה איסור ואין בה תקון חכמים, והרי היא ככרמלית. ודעת

⁴⁵ פתח חנותם ועומדים ברשות הרבים, והמנעול למעלה מעשרה.

⁴⁶ ולא פליג רבי יוסי ואמרו לו, אלא שניהם חולקין עם רבי מאיר. רבינו יהונתן.

⁴⁷ דעיר של רבים היא, שאוכלסין הרבה באין לה, אבל עכשיו שדלתותיה ננעלות, לאו רשות הרבים חשיבא, שאינה כדגלי מדבר שהוא דרך פתוח כל שעה, וכיון דכרמלית היא, לית לן למיגזר שלא יעמוד בה ויפתח ברשות היחיד דילמא מייתי לה, דאי נמי מייתי לגביה שבות בעלמא היא, וגזירה לגזירה לא גזרינן. רש"י.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

רוב הראשונים שכיון שיש לה דלתות ננעלות, כרה"י היא וכחצר המשותפת¹⁸. וכן פסק השו"ע¹⁹.
לא יעמוד אדם ברשות היחיד וכו': כתבו בעל המאור, רמב"ם, אור זרוע בשם רבינו שמואל, והמאירי, שגם למסקנת
רבא, חכמים נחלקו גם ברשויות של תורה, ולדידהו עומד אדם ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד, ולהיפך. וכן פסק
השו"ע²⁰.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות שבת, סימן ססד)

ב. רשות הרבים עצמה אינה נתרת אלא בדלתות, והוא שננעלות בליה. ויש אומרים אף על פי שאין ננעלות אבן
צריך שיהיו ראויות לנעול, שאם משקעות בעפר, מפנה אותן ומתקנן שיהיו ראויות לנעול. ואחר שעשה לה תקון
דלתות חשיבה כלה כחצר אחד ואין מבואותיה צריכין תקון.

שימוש בנגר שיש בראשו גלוסטרא

(ק"א ב') **משנה:** נגר (יתד שתוחבים בחור שבאיסקופה לנעול הדלת), שיש בראשו גלוסטרא (שראשו עבה וראוי לבוכנא,
לכתוש ולשחוק בו פלפלים) - (4) רבי אליעזר: אוסר (על אף שתורת כלי עליו, אלא אם כן קשור ותלוי, שנראה כבונה). (2)
ורבי יוסי: מתיר (שתורת כלי עליו ואינו נראה כבונה²⁴).
(ומבאר) בניטל באגדו (כשהוא קשור בדלת ותלוי בחבל של קיימא וראוי לטלטלו על ידי אותו חבל ואינו נפסק), כולי
עלמא לא פליגי (שמותר).

¹⁸ שאע"פ שלא עירבו בה, מותר לטלטל בכולה כלים ששבתו בה, וגם מבואות ירושלים כן הדין. אלא כיון דלא עירבו ואסור לטלטל מן
הבתים (והחצרות) למבואותיה (כשם שאסור להוציא מן הבתים לחצר שאינה מעורבת) קרי לה כרמלית.

¹⁹ או"ח ססד,ב. ועיין עוד במש"כ לעיל בפרק קמא, ו' א', בהרחבה, בדין תיקון רשות הרבים. מקורות - קצת גאונים (הו"ד במאירי, בית
הבחירה, ו' ב', ד"ה מבואות המפולשים). רבינו אפרים (הו"ד בהשלמה, עירובין ו' א', ד"ה ת"ר כיצד מערבין). רוב הראשונים: רש"י (ו'
א', ד"ה ירושלים. ק"א א', ד"ה ומהדרו). רמב"ם (הלכות שבת, י"א, שם הזכיר בגדרי רשות היחיד, מדינה המוקפת חומה שדלתותיה
ננעלות בליה ומבוי סתום המוכשר בלחי כאחד, אלמא שבדין אחד הם. כן דייק בדבריו המאירי, ו' ב', ד"ה מבואות). רשב"א (ק"א א',
ד"ה ורבנן). ריטב"א (ק"א ב', ד"ה לא יעמוד אדם). מאירי (בית הבחירה, ו' ב').

²⁰ או"ח ססד,ב. מקורות - בעל המאור (ק"א ב', ד"ה ושמע מינה). רמב"ם (הל' שבת טו,א). רשב"ם (הו"ד באו"ח ח"ב עירובין סי' רה, ד"ה
לא יעמוד). מאירי (ק"א א', ד"ה אמר המאירי המשנה השמינית והיא חוזרת). ויש להעיר שבאו"ח (סי' רח) כתב שלפי תירוצו של רבא
ברשות הרבים מודו לו לרבי מאיר דאסיר. וצ"ב טובא, מהמשנה לעיל, צ"ח ב', שם מבואר שלרבנן עומד אדם ברה"ר ומטלטל ברה"י.
אמנם עיי"ש בסוף דבריו (ד"ה שמע מינה הדר ביה רבי מאיר) שמשמע שקיבל את פירושו של הרשב"ם.

²⁴ כתב הריטב"א בביאור דברי רש"י (וכן בשם תוספות, ורי"ד), שנחלקו רבי אליעזר ורבי יוסי, אם הגלוסטרא מחשיבתו ככלי, ובכלים
לא מיחזי כבונה, שאין אדם מבטל כליו, וידוע הוא שלא הניחו שם אלא לפי שעה ועתיד לטלו להשתמש בו. ומשמע שאף רבי
אליעזר מודה בכל שהוא כלי גמור; אבל בזה שהוא משמש לשני תשמישין הוא חולק. וכן אמרו בירושלמי. והיינו דאמרין בגמרא
דבניטל באוגדו כו"ע לא פליגי, משום דבשניטל באוגדו תורת כלי עליו (ברש"י שלפנינו מבואר שרבי אליעזר אוסר אע"פ שיש עליו
תורת כלי. אמנם הריטב"א גרס אחרת ברש"י, ראה הגהות המהדיר לריטב"א הוצ' מוה"ק).

ולפי זה הא דאמרין גבי פקק החלון (שבת קכ"ה ב') דלרבי אליעזר בעי קשור ותלוי, ורבנן אמרי קשור אע"פ שאינו תלוי, מיירי
בשאינו ניטל באגדו ובשאיין שם תורת כלי (שיהא ראוי להשתמש בדברים אחרים ואינו ראוי אלא לתשמיש זה בלבד). הא בשיש
עליו תורת כלי לתשמישין דעלמא, דכולי עלמא לא בעינן תלוי.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

כי פליגי בשאינו ניטל באיגדו (שהחבל דק ואם היה רוצה ליטלו משם ולטלטלו ע"י אותו חבל מיד נפסק); דמר (רבי יוסי) סבר כיון דיש בראשו גלוסטרא תורת כלי עליו (ולא הוי כבניין). ומר (רבי אליעזר) סבר כיון דאינו ניטל באיגדו, לא (כיון דאינו ניטל באגדו, הוה כמי שאינו קשור, וכמונח)²².

שיטות הראשונים

נגר שיש בראשו גלוסטרא: פסקו הרי"ף, רמב"ם ורא"ש כרבי יוסי, דגלוסטרא מהני ליה. ומשמע מרש"י שאפילו אינו קשור כלל, לא בדלת ולא בבריח הדלת (ראה להלן), מהני. וכן דעת הריטב"א ורי"ד²³. ומדברי תוספות והראב"ד משמע דקשור לעולם בעינין²⁴. וכן פסק השו"ע²⁵.

שולחן ערוך

(או"ח, הלכות שבת, סימן שיג)

א. ... ונגר שהוא יתד שנועלים בו ותוחבין אותו באסקפה למטה ודומה טפי לבנין, לא סגי בהכי ואין נועלים בו אלא אם כן יהא קשור. וכיצד יהא קשור? אם יש בראשו גלוסטרא דהינו שהוא עב באחד מהראשים וראוי לכתש בו שדומה לכלי, סגי אפלו אם קשור בחבל דק שאינו ראוי להיות נטל בו, ואפלו אם אינו קשור בדלת עצמו אלא בבריח הדלת, ואפלו אם החבל ארך ואינו תלוי כלל באויר אלא פלו מנח בארץ...

²² רש"י. והריטב"א הקשה על פירושו, וכתב בשם תוספות וה"ר ישעיה (פסקי רי"ד) דהכי קאמר: בניטל באגדו כ"ע לא פליגי, כלומר שעשו לו בראשו קשר אחד שהיו נוטלין אותו בקשר ההוא ותולין אותו בכותל כשאר הכלים, ולפיכך רבי אליעזר מתיר בו דכלי גמור הוא וכל שהוא כלי לא מיחזי כבונה, הילכך אע"פ שאינו קשור לא בדלת ולא בעבורא דדשא נועלין בו. והא דאמרינן לקמן בעובדא דר' טבלא דניטל באוגדו הוה ולהכי לא אמר להו ולא מידי, אע"ג דאמרינן התם דהוה תלי בעבורא דדשא, מעשה שהיה כך היה, דבלאו הכי נמי שרי. וכן עיקר.

²³ הריטב"א כתב כן גם בשם תוספות (ואינם לפנינו). וראה ב"י (או"ח שיג,א) שדייק מדברי הרמב"ם דס"ל כדעה זו, וכתב לדייק כן מדהתיר הרמב"ם (הל' שבת כו,ט) ביש בראשו קלוסטרא, ולא חילק בין קשור לשאינו קשור. עיי"ש. עוד כתב שמכל מקום כן משמע ודאי דלא גרע מקנה שהתקינו להיות פותח ונועל בו דביש עליו תורת כלי שרי אפילו אינו קשור כלל.

²⁴ ביאור הגר"א (או"ח שיג,א, ס"ק יא-יד). ואז מהני, אפילו אם קשור בחבל דק שאינו ראוי להיות ניטל בו, ואפילו אם אינו קשור בדלת עצמה אלא בבריח הדלת, ואפילו אם החבל ארוך ואינו תלוי כלל באויר אלא כולו מונח בארץ.

²⁵ או"ח שיג,א. וכתב המשנ"ב (ס"ק יג) דמשמע מהשו"ע דעכ"פ קשור מיהו בעינין. וכן פסק הט"ז דהקשירה הוא לעיכובא. ובספר אליה רבא כתב דלעת הצורך יש לסמוך על המקילין ע"י גלוסטרא, כיון שהוא כלי אף בלי קשירה כלל. אבל בניאור הגר"א משמע דמצדד לדינא כהט"ז. ואם הנגר מחובר לדלת ומושכין אותו ותוחבין בחור מותר לכו"ע אף בלי קשירה. מקורות - רמב"ם (הל' שבת כו,ט). תוספות (ק"א ב', ד"ה כז). רי"ד (ד"ה ואמרינן בניטל; והו"ד בריטב"א). ריטב"א (ד"ה ורבי יוסי).